

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

סוגיות בבלשנות חברתית של הספרדית - 27432

תאריך עדכון אחרון 22-09-2015

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: לימודים רומאניים ולטינו אמריקניים

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר אלדינה קינטנה-רודריגז

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: Aldina.Quintana@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ג' 15:45 - 14:45

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הספרדית היא שפה עם מספר רב של דוברים, כמות המוערכת כיום סביבות 470 מיליון אנשים ברחבי העולם. היא נחשבת לשפה השלישית המדוברת בעולם. היא מדוברת באירופה, ואמריקה הלטינית, וכמו כן באזורים מסוימים של אפריקה וארצות הברית, ובמידה מסוימת בפיליפינים. העובדה שהסוציולוגיסקטיקה ההיספנית הפכה לתת-תחום עצמאי של מחקר בשני העשורים האחרונים מעידה על עניין הולך וגובר בסוציולוגיסקטיקה. הקורס המונגרפי הזה מתמקד בסוגיות מרכזיות בחקר הספרדית המודרנית ובין היתר בתופעות לשוניות וסוציו-לינגוויסטיות כגון הוואריאציה הלשונית, המגע עם שפות אחרות, מדיניות לשונית ובתכנון, זהות, והעמדה הלשונית של הדוברים ואידיאולוגיה.

מטרות הקורס:

מטרת הקורס להציג מבט ראשוני על התחום, תוך שימוש במבחר מאמרים מייצגים של תחומים שונים של הסוציולוגיסקטיקה ההיספנית, ובנוסף להכשיר סטודנטים להתייחס לגורמים בסיסיים, לארגן מידע ולשחזר את הידע הנרכש.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:
- להפגין ידע בסיסי בסוציו-לינגוויסקטיקה הספרדית.
- להסביר את הנושאים המרכזיים של התחום.
- לעמוד על הגורמים ההיסטוריים, החברתיים, הכלכליים והתרבותיים המשפיעים על שינוי ווריאציה לשונית, ויצירת מרחבים לינגוויסטיים חדשים.
- להראות יכולת להסביר את ההיקף והמעמד שספרדית תופסת באזורים שונים בעולם.
- להפגין בקיעות בכל האמור לעיל בעבודה בכתב של סוף הסמסטר.

דרישות נוכחות (%):

100

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות, הקרנות, דיון, קריאה, האזנה וניתוח של טקסטים אוראליים, עבודה סופית.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. מעמד הספרדית בעולם כיום.
2. היסטוריה חיצונית של ספרדית: מדיאלקט לשפה לאומית של 21 מדינות.
3. הלשון ווריאציה בספרדית.
4. הספרדית כלשון רב-מרכזית.
5. הספרדית במגע עם שפות אחרות (א): בספרד.
6. הספרדית במגע עם שפות אחרות (ב): באמריקה (אזורים דו-לשוניים; מגעים בגבולות).
7. ספרדית במגע עם שפות אחרות (ג): היווצרות של המרחב הלשוני של ריו דה לה פלטה.

-
8. הקריאוליות המבוססות על הספרדית (פאפיימנטו, פאלנקרו, ג'אבאקנו).
 9. הספרדית כלשון של מיעוטים: ספרדית בארה"ב.
 10. מדיניות לשונית ובתכנון בעולם דוברי ספרדית.
 11. ספרד: מדינה אחת עם ארבע לשונות. העמדה הלשונית בקטלוגניה, בחבל הבסקים ובגליציה.
 12. חינוך דו-לשוני בפרגוואי.
 13. הספרדית כשפה גלובלית.
 14. הספרדית בתקשורת ובאינטרנט. הערך הכלכלי של הספרדית.

חומר חובה לקריאה:
ביבליאוגרפיה

תאוריה

- 1) Coulmas, Florian. (ed.) 1998. *The Handbook of Sociolinguistics*. London: Blackwell Publishing.
- 2) Haugen, Einar. 1966. "Dialect, Language, Nation". *American Anthropologist* 68: 922-935.

מעמד הספרדית בעולם כיום

- 3) *El español: lengua viva* (2015). Informe del Instituto Cervantes. (Consultado 28.07.2015)
http://eldiae.es/wp-content/uploads/2015/06/espanol_lengua-viva_20151.pdf
- 4) *El español: lengua viva* (2014). Informe del Instituto Cervantes (Consultado 12.07.2014)
- <http://eldiae.es/wp-content/uploads/2014/07/El-espa%C3%B1ol-lengua-viva-2014.pdf>
- 5) Moreno Fernández, Francisco & Jaime Otero Roth. 2007. *Atlas de la lengua española en el mundo*. Barcelona: Ariel, 1-102.
- 6) Rico Vidal, Amparo. 2010. "El español: Origen y situación". In: Milagros Aleza Izquierdo (coord.). *Normas y usos correctos en el español actual*. Valencia: Tirant lo blanch, 27-54.

היסטוריה חיצונית של ספרדית

- 7) Clements, Joseph C. 2009. *The Linguistic Legacy of Spanish and Portuguese*. Cambridge: Cambridge University Press, Cap. 2: "The general socio-historical context of Portuguese and Castilian", 28-41.
- 8) Hualde, José Ignacio. 2009. "Historia de la lengua española" Cap. 5. In: José Ignacio Hualde et al. (eds.). *Introducción a la Lingüística Hispánica*. 2da. ed. Cambridge: Cambridge University Press, 279-339.
- 9) Metzeltin, Miguel. 2007. "Del Renacimiento a la actualidad (1) Procesos de codificación de las lenguas románicas (La codificación del castellano)" Cap. 6. In: Gargallo Gil, José Enrique & María Reina Bastardas (coords.). *Manual de lingüística románica*. Barcelona: Ariel, 147-161.
- 10) Moreno Fernández, Francisco. 2005. *Historia social de las lenguas de España*. Barcelona: Ariel, Cap. 2: "Del latín imperial a la voz del minarete", 43-73.
- 11) Penny, Ralf. 2004. *A History of the Spanish Language*. Cambridge: Cambridge

לשון ווריאציה בספרדית

- 12) Escobar, Anna Maria. 2009. "Variación lingüística del español". Cap. 7. In: José Ignacio Hualde et al. (eds.). *Introducción a la lingüística hispánica*. Cambridge: Cambridge University Press, 391-438.
- 13) Lipski, John. 2011. "Socio-phonological Variation in Latin-American Spanish". In: Manuel Díaz-Campos (ed.) 2011. *The Handbook of Hispanic Sociolinguistics*. Oxford: Wiley-Blackwell, 72-97.
- 14) Samper Padilla, José Antonio. 2011. "Sociophonological Variation and Change in Spain". In: Manuel Díaz-Campos (ed.) 2011. *The Handbook of Hispanic Sociolinguistics*. Oxford: Wiley-Blackwell, 98-120.
- 15) Ventovoglio, Paola and Mercedes Sedano. 2011. "Morphosyntactic Variation in Spanish-Speaking Latin America". In: Manuel Díaz-Campos (ed.) 2011. *The Handbook of Hispanic Sociolinguistics*. Oxford: Wiley-Blackwell, 168-186.
- 16) Serrano, María José. 2011. "Morphosyntactic Variation in Spain". In: Manuel Díaz-Campos (ed.) 2011. *The Handbook of Hispanic Sociolinguistics*. Oxford: Wiley Blackwell, 187-204.

הספרדית כלשון רב-מרכזית

- 17) Oesterreicher, Wulf. 2006. "El pluricentrismo del español". In: José Luis Girón Alconchel (eds.). *Actas del IV Congreso Internacional de la Historia de la Lengua Española*, Madrid 29.9.-3.10.2003, vol. 3. Madrid: Arco/Libros, 3079-3087.
- 18) Aleza Izquierdo, Milagros. 2010. "La unidad de la lengua en la pluralidad de normas". In: *Normas y usos correctos en el español actual*. Valencia: Tirant lo blanch, 55-73.
- 19) Lebsanft, Franz, Wiltrud Mihatsch, Claudia Polzin-Haumann (eds.) 2009. *El español, ¿desde las variedades a la lengua pluricéntrica?* Madrid, Frankfurt: Iberoamerinana, Vervuert. PC 4074.7 D48 2009

הספרדית במגע עם שפות אחרות

- 20) Thompson, Gregory L. & Edwin M. Lamboy. 2012. *Spanish in Bilingual and Multilingual Settings around the World*. Leiden: Brill.

ספרד

עם הקטאלנית

- 21) Blas Arroyo, José Luis. 2011. "Spanish in Contact with Catalan". In: Manuel Díaz Campos (ed.). *The Handbook of Hispanic Sociolinguistics*. Oxford: Wiley-Blackwell, 374-394.
- 22) Wieland, Katharina. 2008. "Transgresiones lingüísticas bidireccionales: el lenguaje juvenil entre el castellano y el catalán". In: Carsten Sinner & Andreas Wesch (eds.). *El castellano en las tierras de habla catalana*. Madrid, Frankfurt: Iberoamerica, Vervuert, 155-179.
- עם הבסקית
- 23) Ediazabal, Itziar. 1995. "First Stages in the Acquisition of Naun Phrase Determiners by a Basque-Spanish Bilingual Child". In: Carmen Silva-Corvalán (ed.), *Spanish in Four Continents. Studies in Language Contact and Bilingualism*.

Washington: Georgetown University Press, 260-278.

24) Urritia Cárdenas, Hernán. 1995. "Morphosyntactic Features in the Spanish of the Basque Country". In: Carmen Silva-Corvalán (ed.), *Spanish in Four Continents. Studies in Language Contact and Bilingualism*. Washington: Georgetown University Press, 243-259.

עם הפורטוגלית

25) Clements, Joseph C. et al. 2009. "Spanish in Contact with Portuguese: The case of Barranquenho". In: Manuel Díaz-Campos (ed.) 2011. *The Handbook of Hispanic Sociolinguistics*. Oxford: Wiley-Blackwell, 395-417.

26) Clements, Joseph C. 2009. *The Linguistic Legacy of Spanish and Portuguese*. Cambridge: Cambridge University Press, Cap. 8: "Barranquenho", 190-209.

אמריקה

27) Ball, Martin J. (ed.). *The Routledge Handbook of Sociolinguistics Around the World*. London, New York: Routledge, Part 1: *The Americas*, 5-63: 1. K. Hazen.

"Sociolinguistics in the United States of America", 7-24; 3. J.A. Flores Farfán.

"Sociolinguistics in Mexico", 25-41; 4. S. M. Coronel-Molina & V. Quintero. "The Sociolinguistics of indigenous languages in South America", 42-51; 5. V. Youssef.

"Sociolinguistics of the Caribbean", 52-63.

28) Escobar, Anna Maria. 2012. "Spanish in Contact with Amerindian Languages" Cap. 4. In: José Ignacio Hualde et al. (eds.). *The Handbook of Hispanic Linguistics*.

Oxford: Wiley-Blackwell, 65-88.

29) Lipski, John M. 2008. "El español de América: Los contactos bilingües". In: Rafael Cano (coord.). *Historia de la lengua española*. Barcelona: Ariel, 1117-1138.

30) Clements, Joseph C. 2009. *The Linguistic Legacy of Spanish and Portuguese*. Cambridge: Cambridge University Press, Cap. 7: "Andean Spanish", 158-189.

- 31) Escobar, Anna Maria. 2011. "Spanish in Contact with Quechua". In: Manuel Díaz Campos (ed.) *The Handbook of Hispanic Sociolinguistics*. Oxford: Wiley-Blackwell, 323-352.

- 32) Gynan, Shaw N. 2012: "Spanish in Contact with Guaraní". In: Manuel Díaz Campos (ed.). *The Handbook of Hispanic Sociolinguistics*. Oxford: Wiley-Blackwell, 353-373.

33) Di Tullio, Ángela & Rolf Kailuweit (eds.) 2011. "Introducción". In: *El español rioplatense: lengua, literatura, expresiones culturales*. Madrid, Frankfurt: Iberoamericana, Vervuert, 11-19.

הקריאוליות המבוססות על הספרדית

34) Clements, Joseph C. 2009. *The Linguistic Legacy of Spanish and Portuguese*. Cambridge: Cambridge University Press, Cap. 4: "Bozal Spanish of Cuba", 68-101.

35) Clements, Joseph C. 2012. "The Spanish-based Creoles". Cap. 2. In: José Ignacio Hualde et al. (eds.). *The Handbook of Hispanic Linguistics*. Oxford: Wiley-Blackwell, 27-46.

36) Schwegler, Armin. 2011. "Pelenque (Colombia): Multilingualism in an Extraordinary Social and Historical Context". In: Manuel Díaz-Campos (ed.). *The Handbook of Hispanic Sociolinguistics*. Oxford: Wiley-Blackwell, 446-472.

הספרדית כלשון של מיעוטים: ספרדית בארה"ב

- 37) Escobar, Anna Maria. 2009. "El español en los Estados Unidos". Cap. 8. In: José Ignacio Hualde et al. (eds.). *Introducción a la lingüística hispánica*. 2da. ed. Cambridge: Cambridge University Press, 445-502.
- 38) Díaz-Campos, Manuel (ed.) 2011. *The Handbook of Hispanic Sociolinguistics*. Oxford: Wiley-Blackwell, Cap. 5: A.A.: "Spanish in the United States, Heritage Language, L2 Language", 491-663.
- 39) Torres Torres, Antonio. 2010. "El español de América en los Estados Unidos". In: Milagros Aleza Izquierdo & José M. Enguita Utrilla (coords.). *La lengua española en América: normas y usos actuales*. Valencia: Universitat de València 2010, 403-427.
- 40) Pountain, Chris. 2005. "Spanglish: Myths and Realities". En línea (consultado el 04.08.2015) <http://webpace.qmul.ac.uk/cjpountain/spanglish.pdf>

מדיניות לשונית ובתכנון בעולם דוברי ספרדית

- 41) Mar-Molinero, Clare. 1997. *The Spanish-Speaking World. A practical Introduction to Sociolinguistics Issues*. London: Routledge, Cap. 3: "The Other Languages of Spain", 29-40.
- 42) Atkinson, David, Mercedes Bengoechea & Sandi Michele de Oliveira. 2010. "Sociolinguistics in Spain and Portugal". In: Martin J. Ball (ed.). *The Routledge Handbook of Sociolinguistics around the World*. London, New York: Routledge, 341-358.
- 43) García, Ofelia. 2012. "Planning Spanish: Nationalizing, Minoritizing and Globalizing Performances". In: Manuel Díaz-Campos (ed.). *The Handbook of Hispanic Sociolinguistics*. Oxford: Wiley-Blackwell, 666-685.
- 44) Rehm, George & Hans Uszkoreit. 2012. "Catalan in the European Information Society". In: *The Catalan Language in the Digital Age*. Berlin, Heidelberg: Springer Verlag, 42-48.
- 45) Azurmendi, M.-J., E. Bachoc & F. Zabaleta. 2001. "Reversing Language Shift: The Case of Basque". In: Joshua A. Fishman. (ed.). *Can Threatened Languages Be Saved? Reversing Language Shift, Revisited: A 21st Century Perspective*. Clevedon, etc.: Multilingual Matters, 234-259.

אמריקה

- 46) Coronel-Molina, Serafín M. & Megan Solon. 2011. "Bilingual Education in Latin America". In: Manuel Díaz-Campos (ed.). *The Handbook of Hispanic Sociolinguistics*. Oxford: Wiley-Blackwell, 687-703.

פרגוואי

- 47) Rivarola, Domingo M. 2000. *La reforma educativa en el Paraguay*. CEPAL- Serie Políticas sociales. Publicación de Naciones Unidas, Santiago de Chile 2000.
- 48) Ley de Lenguas. Promulgada el 29 de diciembre de 2010.
- 49) Kalisch, Hannes. 2012. "La Ley de Lenguas y los pueblos indígenas". *Acción. Revista paraguaya de reflexión y diálogo* 321: 9-11.
- 50) Zajícová, Linka. 2012. "La Ley de Lenguas paraguaya de 2010: evolución y análisis". *Revista Internacional de Lingüística Iberoamericana (RILI)*, 10/1(19): 109-125.

הספרדית כשפה גלובלית

-
- 51) Marcos Marín, Francisco. 2006. *Los retos del español*. Madrid: Iberoamericana.
52) Lodaes, Juan Ramón. 2005. *El porvenir del español*. Madrid: Taurus.

הספרדית בתקשורת

- 53) Ávila, Raúl. 2004. "Lengua, dialecto y medios: unidad internacional y variación local". In: III CILE: «Identidad lingüística y globalización», Rosario 17-20 de noviembre de 2004. En línea (consultado 04.08.2015)
http://congresosdelalengua.es/rosario/ponencias/internacional/avila_r.htm
- 54) Gómez Font, Alberto. 2009. "El español global en la prensa del siglo XXI. In: Lebsanft, Franz, Wiltrud Mihatsch, Claudia Polzin-Haumann (eds.). 2009. *El español, ¿desde las variedades a la lengua pluricéntrica?* Madrid: Iberoamericana; Frankfurt am Main: Vervuert, 19-26. PC 4074.7 D48 2000
- 55) Lagos, José Gabriel. 2008. "Español internacional y normas regionales". En línea (consultado 04.08.2015)
http://www.elcastellano.org/ns/edicion/2008/septiembre/avila_r.html
- 56) Ávila, Raúl. 2011. "El español neutro en los medios de difusión internacional". In: *Variación del español en los medios de difusión*. México, D.F.: El Colegio de México, 17-30.
- 57) Albarran, Alan B. (ed.) 2009. *The Handbook of Spanish Language Media*. London, New York: Routledge.
- 58) Mar-Molinero, Clare 2011. "Tu voz es tu voto: the Role of Spanish in the 2008 United States Presidential Elections". In: Nuria Lorenzo-Dus (ed.). *Spanish at Work: Analysing Institutional Discourse across the Spanish-Speaking World*. London, New York: Palgrave Macmillan 67-81.
- 59) Paffey, Darren. 2010. "Globalizing Standard Spanish: The Promotion of 'panhispanism' by Spain's Language Guardians". In: Sally Johnson & Tommaso M. Milani (eds.). *Language Ideologies and Media Discourse Texts, Practices, Politics*. London, New York: Continuum, 41-60.
- 60) Lozano, Juan Carlos. 2014. *El español internacional en la prensa de los Estados Unidos: hacia una nivelación interdialectal en los medios estadounidenses (Estudio léxico)*. Tesis doctoral, Universitat de València.
<http://mobiroderic.uv.es/bitstream/handle/10550/42664/TESIS%2020%20noviembre%20def.pdf?sequence&eq;1&isAllowed&eq;y>

הספרדית באינטרנט

- 61) Millán, José Antonio. 2006. "El lugar del español en Internet". In: *El País*, 24.04.2015. En línea (consultado 04.08.2015)
http://elpais.com/elpais/2015/04/20/opinion/1429557622_003185.html
- 62) Rojo, Guillermo. 2007. "El español en la Red". *Circunstancias* 13. En línea (consultado 04.08.2015) <http://www.ortegaygasset.edu/fog/ver/260/circunstancia/a-no-v---numero-13---mayo-2007/ensayos/el-espanol-en-la-red>
- 63) Rojo, Guillermo & Mercedes Sánchez. 2010. *El español en la Red*. Barcelona, Madrid: Ariel, Fundación Telefónica.
- 64) Pano, Ana. 2008. *Dialogar en la Red: la lengua española en chats, foros y blogs*. Bern, New York: P. Lang, 2008. [electronic resource EBSCO Books]
- 65) *El español: una lengua viva* (2015). Informe del Instituto Cervantes. Cap. 3: El

español en los medios de comunicación (Consultado 04.08.2015)
http://eldiae.es/wp-content/uploads/2015/06/espanol_lengua-viva_20151.pdf

הערך הכלכלי של הספרדית

- 66) Moreno Fernández, Francisco & Jaime Otero Roth. 2007. *Atlas de la lengua española en el mundo*. Barcelona: Ariel, 104-110.
- 67) Del Valle, José & Luis Gabriel-Steeman. 2002. "Lengua y mercado: el español en la era de la globalización económica". In: José del Valle (ed.). *La batalla del idioma. La intelectualidad hispánica ante la lengua*. Madrid, Frankfurt: Iberoamericana, Vervuert, 253-263.
- 68) Jiménez, Juan Carlos & Aránzazu Narbona. 2007. "Economía y Lengua: el español en el comercio internacional". *Circunstancia* 13. En línea (consultado 04.08.2015) <http://www.ortegaygasset.edu/fog/ver/258/circunstancia/ano-v---numero-o-13---mayo-2007/ensayos/economia-y-lengua--el-espanol-en-el-comercio-internacional>
- 69) García Delgado, José Luis, José Antonio Alonso & Juan Carlos Jiménez. 2007. *Economía del español. Una introducción*. Madrid, Barcelona: Fundación Telefónica, Ariel.
- 70) García Delgado, José Luís. 2007. "El valor económico del español: una incitación". *Circunstancia* 13. En línea (consultado 04.08.2015) <http://www.ortegaygasset.edu/fog/ver/256/circunstancia/ano-v---numero-13---mayo-2007/ensayos/el-valor-economico-del-espanol--una-incitacion>
- 71) Jiménez, Juan Carlos y Aránzazu Narbona. 2011. *El español en los flujos económicos internacionales*. Barcelona: Ariel.
- 71) Gutiérrez, Rodolfo. 2007. "Inmigración, lengua y mercado de trabajo". *Circunstancia* 13. En línea (consultado 04.08.2015) <http://www.ortegaygasset.edu/fog/ver/257/circunstancia/ano-v---numero-13---mayo-2007/ensayos/inmigracion--lengua-y-mercado-de-trabajo>
- 72) Carrera Troyano, Miguel & José J. Gómez Asencio. 2007. "La industria de la enseñanza del español como lengua extranjera". *Circunstancia* 13. En línea (consultado 04.08.2015) <http://www.ortegaygasset.edu/fog/ver/259/circunstancia/ano-v---numero-13---mayo-2007/ensayos/la-industria-de-la-ensenanza-del-espanol-como-lengua-extranjera>
- 74) Mar-Molinero, Clare & Darren Paffey. 2012. "Linguistic Imperialism: Who Owns Global Spanish?" In: Manuel Díaz-Campos (ed.). *The Handbook of Hispanic Sociolinguistics*. Oxford: Wiley-Blackwell, 747-764.
- 75) *El español: una lengua viva* (2015). Informe del Instituto Cervantes. Cap. 2: *El español como activo económico* (consultado 04.08.2015) http://eldiae.es/wp-content/uploads/2015/06/espanol_lengua-viva_20151.pdf

Journals (special issues)

Español Actual. Revista de español vivo 98:2 (2012) Área temática: Sociolingüística hispánica

Revista Internacional de Lingüística Iberoamericana (RILI) 19 (2012) Área temática: Política lingüística en el ámbito del español y de lenguas indoamericanas: aspectos ideológicos, planificación y educación.

חומר לקריאה נוספת:
אין חומר קריאה נוסף.

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :
מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 20 %
השתתפות 20 %
הגשת עבודה 40 %
הגשת תרגילים 20 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:
פרקי ספרים ומאמרים כלולים ברשימה הביבליוגרפית שאינם בספריה ניתן לקבל ממרצה הקורס.
עד כמה שניתן, קורס זה יילמד גם בספרדית.